

Pa kar je pri tej dogodbi najbolj čudno, to je vedenje polovladnih časnikov. Vsaj Čehi in Slovenci uže tako niso vajeni, da bi jih zagovarjalo drugo, kakor samo lastno časninstvo. Kedar bi bilo res umestno, da vladini časniki tudi v česko-slovenskih krogih kaj zavrnejo, takrat pa padejo s pravo strastjo po njih in očitanga ga ni konec. Naši narodi so surovi, ne poznajo mej postave in krivda vsake najmanjše napake zvrtača, se na vodje in zastopnike dotičnega naroda.

Vse drugače pa se božajo na pr. nemški irredentovci na Českem. Ko so česko-nemški turnarji — ne morebiti kakovega Čeha poškodovali ali napadli, ampak ko so z veleizdajskimi čini sramotili vse Nemce v Avstriji bivajoče gori v nemških Draždanah, takrat skrivali so se nemški liberalni in pa vladi služni časniki v tiho molčanje; človek bi bil moral misliti, da njim celó nič mar ni ono veleizdajsko rovanje Knotzovcev.

Danes pa, ko se gre morebiti za nekaj marog na kožah turnarjev ravno one vrste pa trobijo vsi oni časniki v en rog s Schönererjevimi glasili zoper Čeha. — Ne dvomimo, da bodo pa tudi česki poslanci v državnem zboru spregovorili vladi nasproti svojo resno besedo.

## Zabavne stvari.

### Trije dobri sveti.

(Iz španjskega preložil Ant. Brehmer-Gaffron.)

#### I.

„Soseda, soseda!“

„Kaj pa je, gospod Anton?“

„Ali bi mi hoteli dati nekaj zrn soli?“

„No, če bi uže vsaj za zlato prosili — kaj pa bode kuhali?“

„O, nič, nič, le povest sem našel tukaj-le nekje v obližji, ktera se mi nekoliko neslana zdi, pa bi jo rad nekaj popravil.“

„Kaj si pa uže zopet zmišljate? Vendar, ker ste vi, naj bo; tu imate soli in pa še nekaj več sem jo vam dala, če bi morda ravno potrebovali za....“

„Prav lepa hvala, soseda!“

„Na malo, gospod Anton!“

Gospod, poslušajte toraj! Nekdaj je bil vojak, ki mu je bilo Janez ime, za Pomisla so ga pa klicali, toda ne zaradi tega, ker bi si bil morda preveč glavo vbijal, pač pa, ker ni prav nič mislil. Njegov stotnik ga je dan na dan opominjal: „Janez pomisli, pomisli!“

Janez Pomisli je bil doslužil in odpustili so ga. — Janez se je domov pripravljaj, daleč daleč tje nekam za hribe, kjer je njegova žena prebivala. Da, da, Janez je bil oženjen! Kakor sicer nikdar, tudi tedaj ni nič pomislil, ko se je bil še prav mlad oženil; mežnarjevo Maričko je pa vzel. To bi se sicer ne bilo zgodilo, ko bi bil Janez le nekoliko pomislil, da „cegeljca“ še ni dobil, da ga prav lahko potrdijo in bo moral 8 let puško nositi, katero bo namesto žene objemal, kar se je tudi resnično zgodilo. Revež je bil! Pa kaj se hoče, saj jih je še več. Danes mu je pa srce od veselja poskalovalo, kajti doma pojde, ženo bo zopet videl čez 7 let in pa 3000 gold. gotovega denarja s seboj ponese.

Da kdo domu gre, ni nič novega; da kdo zopet ženo dobi, tudi ni nič čudnega — vsak si jo lahko poišče, ali da ima pa kdo, ki je 8 let cesarja služil, 3000 goldinarjev gotovega denarja, to je pa uže vredno, da se pové.

Janez je bil nekda v Jaki, od koder ga je njegov kapitan na Pireneje poslal s pisanjem k lovskemu poročniku, ki je ondi s svojimi ljudmi stražil.

„Gospod kapitan“, pravi Janez, „jaz se bom tam gori po tistih soteskah še zgubil, ker pota ne vem!“

„Le tistih potov se drži, kjer boš videl, da so drugi uže hodili!“

Janez zadene puško na rame in odide po dobrem svetu ravna se, kakor bi trenil, pod gore Pirenejske.

Silno vroče je bilo. Gonil ga ravno nihče ni in zaradi tega se je Janez v senci pod drevesom nekoliko po tleh položil; počiti je hotel in pa počakati kakega človeka, da mu bo pot pokazal.

Na vrh gore se je ozrl, kjer moža zagleda, ki je dve muli gonil.

„Hodi po potih, kjer so uže drugi hodili!“ šine mu na misel. „Oni-le mož sè svojima mulama je vrh goré, toraj moram tudi jaz tje gori“, pravi Janez in uže je jel navkreber iti; mož z mulama se je pa med tem uže po drugi strani navzdol spuščal, kajti zginil mu je bil spred oči.

Janez na vrh dospevši jo je ravno mislil po drugi strani zopet doli vrezati, kar tik sebe v senci muli in gonjača zapazi.

Gonjač vidoč se vojaku nasproti, klobuček v roke stisne, mule popusti in zbeži, kar so ga le noge nositi mogle. Janez je sedaj prvokrat nekoliko pomislil in je do sklepa prišel, da mora to kak tihotapec biti. Prijel je živali vsako z jedno roko in ju je toliko časa za seboj vlekel, da je do straže prišel, kjer je muli carinskemu uradniku, pismo pa častniku izročil.

Muli ste nosili najfineje vtihotapljeno svilo, samo dragoceno robo in čez nekaj dni je Janez tretjino vrednosti za plačilo prejel.

Od tod je toraj Janezev prihranjen denar, katerega mu je stotnik do poslednjega dne shranil; Janez je bil namreč pri stotniku za strežeta.

#### II.

Uže je imel Janez Pomisli mesto neukretne puške pošteno gorjačo v rokah, mesto jermena fin svilen pas in mesto kartuša popotno torbico čez ramo. Tako oprtanega vidimo vstopiti k svojemu stotniku; na pol vesel, na pol na jok! Žalosten, ker mora stotnika zapustiti, ki ga ima prav rad; vesel, ker bo videl svojo ženo, ki jo ima še rajši.

„Oho, kaj uže greš?“

„Uže gospod stotnik, če mi nič drugega ne ukazete!“

„Janez, pomisli, mnogo misli; potrebno je v življenji!“

„Gospod stotnik, če bi mi še kaka dva ali tri dobre svete dali na pot, po katerih bi se ravnal; prav hvaležen bi vam bil za-nje!“

„No, bomo videli! Kaj misliš doma začeti?“

„Kar bo božja volja; z ženo in tastom bomo skupaj živeli.“

„On je toraj mož, po tvojih vzorih, kaj?“

„Sam ne vem, kaj bi vam rekel, gospod stotnik! Za gospoda se je učil. Ko bi bil imel pa posvečen biti, jo je pa venkaj pobral in se je oženil, kakor jaz. Žena mu je na porodu moje žene umrla. Ker ga je pa cerkev še vedno na-se vlekla, postal je mežnar. Dobro mu gre, toda, saj veste, kaj pravi pregovor: „danes z betom, jutri s pesom!“ Lahko si prisluži svoje groše z zvočenjem, še laglje jih pa ob petji v krčmi po grlu požene.“

„Ali tvoja žena pri njem živi?“

„Mislim!“

„Kaj ne veš tega?“

„Ne, gospod.“

„Kaj ti ni nikdar pisala?“

„Nikdar, gospod kapitan!“

„Zakaj ne?“



„Ker ne vé, kje da sem, odkar puško nosim.“

„Zakaj pa ji nisi pisal?“

„Ker ne znam!“

„Bedák, saj bi se bil vendar kdo dobil, ki bi ti bil pisal!“

„Je uže prav, gospod, ali kdor hoče pisma narekavati, mora misliti — —“

„O Janez, pomisli, pomisli, sicer si zgubljen!“

„Zatorej, gospod kapitan, dajti mi nekaj dobrih svetov, da se bom po njih ravnal, kakor tedaj, ko sem bil na tihotapca naletel.“

„Dober svét je zlata vreden!“

„To vem, gospod stotnik, kajti vaš poslednji mi je prinesel 3000 gold.“

(Dalje prihodnjič.)

## Mnogovrstne novice.

\* V nevarnosti živ pokopan biti bil je posestnik Pangburn v Orange Townshpu v severni Ameriki, o katerem časnik „Louisville Anzeiger“ poroča: Pangburn bolehal je za pljučnico in začetkom preteklega tedna začelo se je njegovo zdravje na slabeje obračati in moči njegove začele so počasi pa neprenehoma pojemati. Družina njegova zgubila je upanje, da bi še ozdravil, in ko je bolnik v sredo večer zadnjič izdihnil, smrt njegova ni iznenadila. Mrtvega so slekli, ga oblekli v drugo obleko in ga položili na mrtvaški oder. Nekaj sosedov prišlo je, da si še zadnjič ogledajo miren, bled obraz svojega prijatelja, in razgovarjali so se uže, kedaj naj bi bil pogreb, ko naenkrat mrtvi zopet živ postane. Opazovali so se sledovi povračajočega se življenja, obraz postal je zopet rudeč, život, ki je bil mrzel in otrpnjen, postal je zopet gorak in prsi vzdigovale so se po maloma med malim pa rednim sopenjem. Družina umrlega bila je v veliki, čeravno veseli razburjenosti. Moči Pangburnove povračale so se s tekom vsake ure in kmalu bil je v stanu oglasiti in prositi za malo vode, katero so mu takoj dali. Nadjali so se, da bo bolnik okreval, pa moči njegove začele so na mesto tega, malo ur po tem, ko je iz navidezne smrti zopet prišel k zavesti, zopet pojemati, sopenje postalo je slabeje in je naenkrat popolnoma ponehalo. Kri se ni več pretekala po žilah — srce ni več bilo in z novega postal je život Pangburnov trd in mrzel. S strahom opazovalo se je vse to, pa to pot ni bilo več dvoma, da je v resnici mrtev. Pa tudi sedaj bile so priprave za pogreb — odveč. V drugič povrnil se je Pangburn k življenju. Od tega časa zboljšal se je izdatno njegov stan in pričakuje se, da popolnem ozdravi sedaj še se ve da zelo oslavljen bolnik. — Vsa okolica govori o tej zanimivi dogodbi, in zdravniki bodo imeli priliko, preiskavati ta slučaj navidezne smrti, če ni Amerikanska laž.

## Naši dopisi.

Prem 3. sept. — Britko in milo stori se človeku pri sreči, ko po časopisih čita o razdejanju, kakoršno je vihar z nezaslišanimi navi vred preteklo soboto (dne 29. avgusta t. l.) po nekaterih krajih mile in uboge domovine na razne načine prizadetim prebivalcem napravil. Kdor je sam ta tužna poročila čital ali čitati čul, vsak je izdihnil: „Ubogi ljudje, Bog se jih usmili!“ Res, človek, ki bi s takimi reveži sožaljenja in sočutja ne imel, ne bil bi človek več, nego trda, neusmiljena gruda. Britke posledice tega dneva, katere so prizadetim ubogim sodeželanom na milijone grenkih solzá iztirale, ostale jim bodo, kakor tudi še poznim naslednikom, vedno v

tužnem spominu. Usmiljeni Bog naj jim skoraj nakloni izdatne pomoči! Država, katera mora biti vsem svojim podanikom enako skrbna in ljubeznjiva mati, naj bi za te ponesrečene reveže prav globoko v svoj denarni zaklad posegla, da se jim neznosni položaj, v katerem se nahajajo, izdatno omili in olajša! „Hitro pomagano je dvakrat pomagano.“

Imenovani dan kmalu po 8. uri zjutraj pričeli bili so se temno-sivi oblaki od goriške strani tudi proti tukajšnjim krajem z vso silo gnati in drviti; tema bila je h krati taka nastala, kot o poznem večernem mraku. Vse je z grozo in strahom pričakovalo, kaj da bo, ter Boga prosilo, da bi pretečo šibo milostno od nas odvrnil. Bliski pričeli bili so vedno hitreje drug za drugim švigati in sledil je hudi grom še hujšemu. Temno-sivi oblaki so kar kipeli, da jih je bilo groza gledati. Na to vlila se je huda ploha, pa Bog je poslal nasprotni veter, kateri je hujšo nesrečo od teh krajev v pogubonosnih oblakih hitro odgnal. Za ta pot bil je tukajšnji ubogi trpin hujše nesreče obvarovan; tudi v prihodnje naj ljubi Bog nas milostno obvaruje pred šibo treska in hudega vremena!

Češpljevi sadeži pričeli so prav lepo dozorevati; ako Bog dá, da se tudi srečno spravijo, bode si ubogo ljudstvo ž njimi v gmotnem obziru precej dobro opomoglo. Le to je čudno, da letos v naše kraje češpljevih kupcev iz Goriške ni. Kedar ni češpelj, takrat teh ljudi tod kar mrgolí, a letos, ko je precej dobra, deloma tudi prav dobra češpljeva letina, pa od nikodar nobeden ne pride. Ljudstvo vgiblje, kaj bi moglo temu vzrok biti, a na pravi sled pa vendar-le priti ne more.

S tem opozorujemo Goričane, katerim so naše češplje prav pri rokah, da naj se v naše kraje potrudijo, kjer bodo s prav dobro in lepo svežo robo pošteno postreženi.

Ako pa svežih češpelj ne bomo mogli prodati, distiloval bode se ž njih pošten domač slivovec. Kdor je opravičen, žgane pijače na drobno razprodajati in mu je na tem ležeče, da svoje konsumente z zdravim naravnim produktom postreže, naj še o svojem času v te kraje za slivovec obrne in dobro se mu bode postreglo.

„Špirit“, kateri je v pravem pomenu besede za Kranjsko morilna kuga postal, kateri je za prebivalce te dežele fizično-moralična smrt in gmotni pogin naj bi se v naši deželi skoraj tako obdačil, da bi iz njega nihče več kapljice „šnopsa“ napraviti ne mogel, ker bi ga zastran draginje nikdo več kupovati ne hotel.

Poštena domača roba naj bi se pa vsakega davka vsaj producentom popolno oprostila. Tako bilo bi pomagano po eni strani producentom, ker bi svojo nepokaženo naravno robo lože in dražje prodajali, a po drugi strani pa tudi konsumentom, kateri bi nekoliko dražje, a poštene produkte vživali. O tem zna se pozneje še kaka poštena povedati.

Premec.

Od sv. Vida nad Cirknico 30. avg. (Zakasnjeno.) —

Za dobrim in veselim sporočilom sledi rado slabo in žalostno, kakor za lepim slabo vreme. Pretečeno soboto dopoldne ob 8. uri je od gostih in črnih oblakov naenkrat tako temno postalo, da se še brati ni videlo. Začelo je strašno grometi in deževati, kakor da bi le iz škafa lilo. Okoli 9. ure je trešilo v hlev tukaj, in med deseterico blaga največjega vola in njegovega gospodarja Janeza Bovha ubilo, ki je ravno s paše prignano živino privezaval. Pastir, ki je tudi v hlevu bil, je ves omamljen padel in vendar prec vstal in ven šel. Za tem možem in tudi kot podžupanom vsa fara zelo žaluje, ker je bil res najveljavniši in zastopniški v kmetijstvu, ter vedel in znal tudi drugim dobre svete dajati. Rad je posebno „Novice“ in kake kmetijske knjige bral, pa si je tudi svoje od prej zelo zapuščeno zemljišče od 8 let sem iz-



## Zabavne stvari.

### Trije dobri sveti.

(Iz španjskega preložil Ant. Brehmer-Gaffron.)

(Dalje.)

„Pogodiva se. Jaz ti dam dober svet, ti pa meni 1000 gold. za-nj.“

„Hudič, to je drago, gospod kapitan!“

„Res, toda če nimaš dobrega sveta, prideš lahko ob denar in pa še ob življenje!“

„Prav imate; dajte mi dober svet in obdržite si denar, ki ga imate še spravljenega.“

„Če vidiš kje bližnjo, krajšo pot, na njo kreni.“

„Tega uže ne bom pozabil. Sedaj mi pa še kaj povejte.“

„Povem ti, toda zopet le za 1000 goldinarjev!“

„Oh, drago — drago gospod!“

„Verjamem, toda prepričan si, kako da so moji dobri sveti plodonosni.“

„Priznavam; naj bo toraj; če uže drugače ni mogoče, pa si obdržite še družih 1000 goldinarjev!“

„Ne utikaj se nikdar v zadeve družih ljudi!“

„Izvrsten in zlata vreden je ta svet, gospod kapitan, desetkrat več, kar me velja!“

„No vidiš; vendar ti pa še vedno nekaj manjka, da boš prav varno hodil!“

„Ali bi mi taistega ne mogli zastonj povedati, gospod kapitan?“

„Kar ti bom zastonj dal, bo nekaj drobiža na pot in pa tri dragocene pogače, da jih bode doma jedli s tastom in ženo. Poprej jih pa ne smeš načeti!“

„Je uže prav, gospod kapitan, ali če prav pomislim, da sem bil še pred malo časom posestnik 3000 goldinarjev, sedaj sem pa berač, ti ni malenkost.“

„Ali nisi še nikdar slišal, da so vse dobre reči tri!“

„Pač, slišal sem!“

„No, toraj —“

„Za vruga, kapitan, ali so res le zlata vredne vaše besede?“

„Janez pomisli in neumen ne bodi! Z denarjem pri tvoji neumni glavi ne boš nikdar srečno domu prišel, temveč ti ga bodo poprej ali vkradli, ali te oropali, ali ga boš zgubil, ali pa zapravil. Mojih dobrih svetov ti ne more pa nihče vkrasti in tudi zgubiti ali zapraviti jih ne moreš!“

„Primaruha“ — pravi Janez — „tudi ta je modra!“

„Toraj poslušaj! Predno misliš kaj storiti, vprašaj blazino za svet.“

„Oho, ta je pa bosa! Na ta način bi človek niti smodke ne mogel kaditi, kedar bi se mu zljubilo, in bi moral vselej čakati, da bi se prespal.“

„Tepec, kaj pa jemlješ svete po besedah. To le pomeni, da, preden se človek kaj imenitnega, recimo, kakega maščevanja loti, naj si pač dobro premisli!“

„To pa to; sedaj vas pa uže razumem, kapitan!“

„Tako sedaj pa le spravi drobiž in tri dragocene torte, pa si dobro zapazi, da jih ne smeš poprej načeti, kakor še le doma. Za vsacega jedna je namreč za te, za tvojo ženo in za tvojega tasta!“

„Bog vas blagoslovi, gospod kapitan, z Bogom!“

„Janez pomisli, pomisli; sedaj pa srečno hodi!“

## II.

Komaj je bil Janez odšel, pridrdra voz za njim. Pošta je bila, ki se je v njegov rojstni kraj peljala. Pogodili so se in Janez se skobaca v voz. Prtljago je imel ves čas oprtano, po glavi so mu pa trije dobri sveti rojili in je le čakal, kedaj jih bo porabiti mogoče.

Pripeljali so se do visoke gore, po kateri je bila cesta po samih ovinkih speljana. Janezu šine takoj prvi svet na misel: „Če najdeš krajšo pot, na-njo kreni!“ Ugodno se mu je zdelo, prvega sveta poslužiti se.

„Kaj pa, ko bi jo jaz tja gori le peš vbral?“ — vpraša voznika.

„Ali ne vidiš, da komaj koze gori plezajo, tako je strmo!“

„Brez truda ni plačila!“

Janez Pomisli plezal in skakal in oprijemal se je od grma do grma po strmini in je bil konečno ves spehan kmalu na vrhu. Vsede se na štor, da si oddahne in voza počaka, katerega pa silno dolgo ni bilo.

(Konec prihodnjič.)

## Naši dopisi.

**Iz Vipave 8. sept.** — Vipavski rodoljubi razpošiljajo sledeče vabilo k slavnosti, katero priredijo taisti v četrtek dne 17. septembra t. l. ob 10. uri zjutraj ob priliki, ko se vzdidati plošči v spomin ranjkih prečast. gospodov Štefana Kocijančiča, častnega korarja stolnega kapitela v Gorici, profesorja in vodje goriškega centralnega semenišča itd. in Jurija Grabrijana, častnega korarja stolnega kapitela v Ljubljani in dekana v Vipavi itd. — Spored: 1. Slovesna sv. maša ob 10. uri v farni cerkvi. 2. Pred šolskim poslopjem zapoje se pesem „Molitev“. 3. Slavnostna govora. 4. Blagoslovljenje dotičnih ploščic. 5. Petje. — Ob pol 1. ure popoldne bode slavnostni banket. (Kouvert 1 gld. 50 kr. — Kdor se banketa udeleži, naj se oglasi vsaj do 14. t. m. pri vodstvu ljudske šole v Vipavi ustno ali po dopisnici.)

**Iz tuhinjske doline 11. sept. (Tatvina.)** Sinoči od 10. do 12. ure se je priklatil neznan tat v hišo Franceta Podbregarja v Podbregu ter je vkradel dve puški (dvocevki) in dve lovski torbi z lovsko karto, eno gori omenjenemu posestniku, eno pa njegovemu hlapcu in nekaj obleke in denarja od 15 do 20 gld., in eno kupno pismo od neke posestnice, katerega je omenjen posestnik še od včeraj imel v žepu obleke, ki jo je rabil pri obravnavi gruntnih knjig pri okrajni sodnji v Kamniku; kdor bi kaj od tega izvedel, dobi primerno nagrado.

**Iz Železnikov konec julija.** [Zakasnjeno.] (V moj zagovor in obrambo. — Dalje.) V „Slovenca“ se je pač mnogo bralo, kako so se vršile slavnosti 5. julija na čast sv. Cirila in Metoda tu pri nas. To — se ve — bila je praznovanja solnčna stran; — na senčno stran misliti in ozirati se: na to so bili pa naši gg. originalni pisalci popolnoma pozabili. A omenjena slavnost imela je prav jako obžalivno senčno stran; stoj! ne ene, celó njih več. Na moje poštenje naj bodo spoštovani gg. bralci zagotavljeni, da sem se bil namenil, o tem do malega popolnoma molčati; al ker napadov na mojo osebo le ni ne konca in ne kraja, in ker moji gg. nasprotniki le tako „brezijo“, naj se jim z nekoliko večjo „lešerbo“ posveti domov, toraj: fiat! Na predvečer uže precej pozno — okoli 10. ure — šel je „slavnosten sprevod“ skoz trg; z njim tudi velika truma otrok. Da le-ti dobro kričati znajo, kdo tega ne vé? saj so bili zaradi tega uže celó v „Slovenca“ javno pohvaljeni, in sicer takrat, ko so povelicevali z glasnim „živio“ in „živio“ prihod zastave v Železnike. Ta večer pa so kričali najbolj pred onimi hišami, katere niso bile razsvitljene, in sicer na „komando“: Tukaj pa le glasno, uže spijo, da vas bodo bolj slišali! In voditelj te druhal, kdo je bil? Pst! — da ne bo svet slišal. (Moji osebi bi se kaj takega — preverjen sem — gotovo ne prizaneslo). Nekdo



Lahovo, gg. dr. vitez Bleiweis, dr. Babnik, Senekovič, slovenskim časnikom in „Südst. Post“, ki so občinstvo opozarjali, da se je začelo zanimanje in živahna agitacija, katero je podvojil še poseben slučaj. (Kranjska hranilnica, ki ni „Narodni šoli“ naklonila niti solda, ter na vloženo prošnjo ni niti odgovora dala. Vr.)

Dokončavši svoj stvarni in obširni nagovor zakliče g. predsednik: Živile gospice in živeli gg. kolegi, ki imajo srce za „Narodno šolo!“ (Živio-klici.)

Potem je prišlo na vrsto poročilo blagajnikovo in tajnikovo. Iz teh poročil vidi se izredno napredovanje „Narodne šole“ v preteklem letu, kajti vseh dohodkov je bilo 1677 gold., stroškov pa 1632 gold. 55 kr., med katerimi pa je 595 gold. v gotovem naloženih. Od teh stroškov dobilo je 50 ljudskih šol za vloženi 306 gold. za 414 gold. 2 kr. šolskega blaga, 55 učiteljev za vloženi 195 gold. šolskega blaga za 305 gold. 86 kr., 15 ljudskih šol v dar učnih pripomočkov za 94 gld. 85 kr., 2 učitelja brezplačno šolskega blaga za 13 gold. 13 kr., skupaj se je razdelilo za 827 gld. 86 kr. šolskega blaga.

Med dobrotnimi doneski čitamo: dr. vitez Franc Močnik v Gradci 70 gold., deželni zbor kranjski 100 gold., čisti donesek veselice vrhniških rodoljubov (prirečila Urne in Podkrajšek) 50 gld. 14 kr., obrtniško pomočno društvo v Ljubljani (J. N. Horak) 20 gold., mestni zbor ljubljanski 200 gold., „Znanstvena predavanja“ (dr. vit. Bleiweis, dr. Babnik, Senekovič) 259 gold. 40 kr., litijsko pevsko društvo po gosp. Cepudru 25 gold., učitelj J. Novak nabral 30 gold., Bregar Jovana 6 gold., društvo meščanske vojašnice (po g. J. N. Horaku) 10 gold., literarno zabavni klub v Ljubljani 14 gold. 50 kr., gospa Waraun v Št. Jerneji 10 gold., veselica v Lescah, osnovana po gosp. J. Žirovniku 70 gld., nabrani darovi pri učiteljski konferenci v Logatci 21 gold. 40 kr., čisti donesek veselice Št. Jakobskih pevcev v Radoljici (g. L. Belar) 20 gld., Praprotnik Ana 7 gold. 80 kr., Verne Fani v Kamniku 20 gold. itd., skupaj dobrotnih doneskov 1003 gld. 98 krajc.

Ko so se imenovali nekateri teh dobrotnikov, vstali so zborovalci v znamenje zahvale. Poročila vzela so se z odobravanjem na znanje in dotičnim funkcionarjem izrekla zahvala.

## Zabavne stvari.

### Trije dobri sveti.

(Iz španjskega preložil Ant. Brehmer-Gaffron.)

(Dalje.)

Uže je mislil peš dalje kreniti, ko ga od daleč zagleda. Kako se je pa začudil, ko je videl, da ima sprevodnik krvaveč nos, voznik zlomano roko in da so vsi drugi popotniki več ali manj pobiti. Roparji so jih bili napadli, pretepli in so jim konečno še vse pobrali.

Janez se je takoj domislil svojega gospoda in njegovega dobrega sveta in mu je bil iz srca hvaležen.

Ker se je tudi na dalje zvesto krajših potov držal, je bilo pač očitno, da je imel voz vedno daleč za saboj. Primerilo se mu je pa vsled tega tudi, da ga je marsikdaj noč prehitela.

Taka se mu je pripetila nekaj v samotnem pustem kraju, kjer je uže pozno ponoči na jako borno ob cesti stoječo gostilno naletel, in je potrkal. Revno oblečen mož pride mu odpirat z lučjo v roci.

„Ali me morete prenočiti?“

„Pač, gospod.“

Janez vstopi in se ob ognjišči vsede z gosp. odarjem vred. Sama sta bila in gospodar je ravno zajca pekel. Uže mu je jezik migal, da bi ga bil vprašal, zakaj v taki samoti sam živi, kar mu pride na misel drugi kapitanov svet: „Ne vtikaj se nikdar v zadeve drugih ljudi!“ Vsled tega je le poprašal, če bi zamogel kaj gorkega v želodec dobiti.

„Tega-le zajca bova obrala, kruh bova prigrizovala in vino pila.“

Ko je bil zajec pečen, primakne gospodar mizo k ognjišči, stopi v kot, dvigne neke duri in v luknjo zavpije: „Gori pridi!“

Kakor je bil sicer Janez junak in pogumen, ga je vendar le obšla zona vidoč odprto temno žrelo pred saboj. Vse povesti o „ravbarjih“ in zakletih gradovih, ter skrivnostnih umorih po samotnih gostilnah, stopile so mu pred oči, ko je v gledal s cunjami pokrito mršavo človeško podobo vdratih oči iz globočine priti.

Ta pošast je bila neka ženska, ki je boječe venkaj stopila.

Zopet je mislil Janez jezik stegniti, kedo da je ta nesrečnica in kaj je pregrešila, kar se spomni zopet kapitana in njegovega soveta in molčal je.

Gospodar in Janez sedla sta k jedi; prvi je bil miren, drugi preplašen, molčala sta pa oba.

Gospodar vrgel je tu pa tam ohrošnji košček kruha in kako kost, kar je baba strastno pogoltovala.

Po večerji sunil je gospodar žensko zopet v klet, zaprl je duri za njo, jih je z lesenim zapahom zavaroval in se je zopet mirno k ognjišči vsedel.

Janezu je uže zopet jezik migal, da bi bil vprašal gospodarja, zakaj je z ono žensko tako neusmiljen, dober sovet mu je pa tudi sedaj jezik zavezal.

Kmalu na to sta šla spat. Nikari ne mislite, da je morda Janez kdo zna, kako sladko spal. Celo noč ni očesa zatisnil, pač pa je prvikrat v svojem življenji celo noč mislil.

Ob prvi zori skočil je s postelje, plačal, kar je bil dolžan, culico pobral in oditi je hotel.

„Kaj“, začudi se gospodar, „in še ne vprašate ne, kje ste prenočevali?“

„Kaj me briga?“

„Ali ste bili zadovoljni?“

„Bil.“

„Ali se vam ni nič čudno zdelo?“

„Kaj so mi mari vaše razmere, mož?“

Gospodar razpne roke in hoče Janeza objeti, le-ta pa odskoči in se za napad postavi.

„Nikari se me ne boj prijatelj, pravi skoraj do solzá ginjen gospodar, ti si tisti, katerega uže štiri leta čakam. Ti si zopet dal moji hiši mir in človeštvo!“

Ker je gospodar tako mirno govoril, verjel je Janez, kar mu je pravil in se je tudi objeti in poljubiti dal. Zopet je jel premišljevat, kako bi bilo mogoče, da bi bil ravno on človeštvo zopet v to hišo vpeljal.

Gospodar vidoč, da si Janez glavo ubija, priskoči mu na pomoč rekoč:

„Moja žena in jaz živela sva v miru in milosti božji v vasi od tukaj izdatno oddaljeni. Ali sosed jel se je v najine zadeve vtikati, midva sva se prepirali jela, da se je hiša tresla. Vsled tega jel sem se ženi studiti, in nekega dne sem celó zapazil, da bi mi bila skoraj nezvesta postala. Na pol blazen sklenil sem v svoji jezi strašansko maščevanje nad mojo ženo in vsakega pobiti, kdor se bo še le količkaj v moje zadeve vtikal in to maščevanje toliko časa nadaljevati, dokler ne bom na človeka naletel, katerega moje zadeve ne bodo prav nič brigale. — Iz tega namena podal sem se semkaj-le v to puščavo, zaprl sem ženo v ono-le klet;



štiri leta traja uže to žalostno življenje in vsacega sem ubil, ki se je v moje zadeve vtikal ter sem ga doli v kleti pri moji ženi pokopal. Tudi tebe bi bila doletela ta osoda, kakor hitro bi se bil le z eno besedo mojih razmer dotaknil!"

Janeza je še smrtni strah pretresal zaradi nevarnosti, v katero je bil po nevedoma zašel, gospodar je pa uže stopil k zaklopnici, jo odprl in se sladkim glasom v klet zaklical: „Pridi gori ljubljena žena, vse ti je odpuščeno; konec je tvojega in mojega trpljenja, kajti svojo prisego sem dokončal. Odslej na dalje si rešena iz podzemske ječe in odložila bodeš raztrgane cape. V najino krasno hišo v rojstno vas hočeva se povrniti in to le proketo hišo tukaj pa požgati!"

Od radosti jokaje zleze ohrostje iz kleti. Gospodar vzame dragocenih oblek iz omare, v katere se je nesrečna žena čez 4 dolga leta zopet oblekla. Janez je odšel iz krčme, kjer je v eni noči tolikanj groznega videl in slišal. Na nekem ovinku se ozre nazaj in uže je videl rudečega petelina po strehi plesati, kjer je prenočil, dvoje zopet srečnih ljudi kretalo je pa po polji proti vasi, katere zvonik se je uže od daleč v solncu lesketal.

Vsaka reč le nekaj časa traja in prav taka je bila tudi z Janezovim potovanjem. Nekega dne ves srečen dospe v domačo vas, kjer so ravno z vsemi zvonili.

Iz lastne skušnje vé pisatelj te povesti, kaj se pravi čez dolgo let zopet slišati glas domačih zvonov, ki so nam našo mladost napajali z nepopisljivo radostjo!

Radost našega Janeza sprevrgla se je pa kmalu v skrb: kaj pa, če je njegova žena uže mrtva ali če je njegove ljubezni nevredna postala?

Poslednja skrb je bila večja memo prve; vsaj tudi Janezu ni bilo neznano, kako grozno da so naši ljudje sebični.

Trda noč je uže bila, ko je bil došel, vendar pa je mesec svetil. Konec vasi stala je mežnarija in tjekaj jo je Janez vbrisal. Sprednja stran hiše imela je nekaj vrtička z goščavo obraščenega. Tjekaj se je Janez podal, da bi videl, kdo bo v hišo prihajal in odhajal in kaj se bodo menili.

Kmalu stopi duhovnik v plašč zaviti iz hiše rekoč: „Na svidanje, draga moja!"

Janez je uže roko po noži stegnil, ki si ga je bil takoj drugi dan po tisti grozni noči zavoljo večje varnosti kupil. Ravno je premišljeval, koga bi prvega zaklal, ali njegovo ženo ali duhovna, kar mu šine tretji kapitanov совет v glavo.

„Posvetovaj se pred vsakim resnim podjetjem se svojo blazino!"

Tako si je za nocoj prijenjal in je tako važna stvar, kakor je maščevanje žaljene časti, sklenil za jutri odložiti.

Da se bo pa to izpeljalo, treba se bode nekoliko pohliniti; Janez je vedno več mislil.

(Konec prihodnjič.)

## Naši dopisi.

**Z Dunaja 20. sept. (Priprave za državni zbor.)** Predsedništvo za gosposko zbornico državnega zbora je imenovano in so v to imenovani zopet predsedniki iz minulega zasedanja: za predsednika grof Trautmannsdorf, za podpredsednika pa gospoda knez Schönburg izmed ustavovorne stranke, izmed avtonomistov pa knez Konstantin Czarторыski. — Dne 15. t. m. zbrali so se pri grofu Hoheňwartu zaupni možje izmed državnozbornske večine. Kolikor čujem, so se razgovora vdeležili

udje petnajstotice skoraj vsi razun barona Giovanellija, še bolnega grofa Henrika Clama, izmed Galicijanov pa samo Smarzewski; Groholski in Smolka pa sta pismeno naznanila, da pred konstituiranjem svojega kluba nimata pravice, ničesar veljavnega sklepati. — To pa se samo po sebi razume, da tak zaupljiv razgovor nikdar in nikakor ne more neposredno roditi sadu veljavnih sklepov. Ako se pa može, kateri vživajo zaupanje družih poslancev in kateri jasnim pogledom znajo presoditi položaj, zberó in razgovarjajo o pomenu položaja in pa o sredstvih, kako ogniti se napak in zaprek preteklih let, kako odbijati dosti uže jasne nakane nasprotnikov, posebno pa, kako ožje združiti vse one, ki so bili ali ki sicer naravno spadajo pod zastavo sedanje državnozbornske desnice, tedaj se ne more dvomiti, da je tak razgovor zmiraj vspešen.

Kolikor se tudi sedaj čuje o omenjenih razgovorih, zatrjuje se posebno eno, da so se vseh klubov zastopniki izrekli za složno postopanje vse desnice pa tudi za to, da naj bi ostala osnova desnice stara. Ker pa vendar klubi še niso izbrali svojih zastopnikov in pa ker je bil izmed poljskega kluba navzoč samo en zastopnik, sklenilo se je končno, razgovor ta nadaljevati dne 21. septembra.

Levičarski časniki skušajo se na vsakovrstne načine tolažiti nad tem, da ne morejo zalesti nikakoršnega razpora med desničarji. Posebno jih tolaži to, da Lichtensteinov klub ostane in da sta va-nj vstopila tudi omahljivca Lienbacher in Zallinger; levičarji delajo si nade, da bodeta ta dva nemirneža zadobila večji in večji vpliv v Lichtensteinovem klubu in kakor zadnje leto, še bolj v prihodnje skrbela za to, da desnica večina ostane — negotova.

Ni pa dvomiti, da se je razgovor zaupnih mož desnice sukal tudi pomenljivo krog vprašanja razmere med vlado in večino državnega zbora, za katero najboljšo priliko podaja prestolni govor in s tem ozko zvezana adresna debata.

To je tudi jedro vprašanja. Ako je večina z vlado zadovoljna in z njo složna, potem se bode okrepčevala vidno od dne do dne. Ako pa večina sama prav ne vé, zakaj bi vlado podpirala, potem hira vse parlamentarno delovanje.

**Prem 15. sept. (Sklep šolskega leta. Javna zahvala in drugo.)** Dne 11. t. m. smo tukaj s sv. mašo, zahvaljeno pesmijo in javno preskušnjo dokončali in sklenili pretečeno šolsko leto. Po dovršenem spraševanju bili so najpridnejši izmed učencev in učenk z knjižicami, pridnejši pa s podobnicami obdarovani in očitno pohvaljeni.

Ob začetku ravno dokončanega šolskega leta bilo je tukaj 180 vsakdanjih, 61 pa ponavljavnih učencev in učenk; med šolskim letom umrli so 4 vsakdanji in 1 ponavljavka, a dva vsakdanjca sta pa ob tem času tudi na novo vstopila. Tako bilo je ob sklepu šolskega leta tukaj 178 vsakdanjih in 60 ponavljavnih učencev in učenk.

Vsi šolo obiskujoči otroci zamudili bili so to šolsko leto tukaj šolo 10.018krat, katere zamude obsegale so vsega skupaj 25.329 ur zamujenega poduka.

Šole niso nobenkrat zamudili Alojzij Baša iz Bitinja hiš. št. 9; Ivan Frank iz Prema hiš. št. 16, vsakdanjca, in pa Marija Renko iz Prema, hiš. št. 65, in Uršula Meršnik iz Smerij, hiš. št. 30, ponavljavki.

Največ zamud napravila je neka učenka iz Smerij, katera je šolo 181krat zamudila. Vzroki šolskim zamudam bili so deloma bolezen, hudo vreme in slaba pota, delo in paša, tu in tam pa tudi beda in pomanjkanje ter deloma malomarnost starišev in gospodarjev.



poročila, da Bolgarom na pomoč hitijo ruski prostovoljci, v prvi vrsti častniki, ki bodo imeli prevzeti poveljništvo, vse izrekoma pa črne vojske.

Za trenutek pa vse kaže še na to, da se ne bo prelivalo krvi, temveč pa — črnila.

## Zabavne stvari.

### Trije dobri sveti.

(Iz španjskega preložil Ant. Brehmer-Gaffron.)

(Konec.)

Iz vrta skočil je k vratam in je potrkal.

Takoj mu je prišla žena odpirat; na prvi pogled ga je spoznala in ga je kar med vratmi sto in stokrat poljubila. Janez ji je poljubce iz dna srca vračal.

„Nehvaležnež“, pravi konečno žena, sedem dolgih let pustil si naji brez vsake vednosti ali si živ ali mrtev!“

„Saj ti nisi bila nič boljša.“

„O ti lažnjivec ti. Več ko dvajsetkrat sva ti pisala z očetom, pa nisva nobenega odgovora dobila.“

„Jaz nisem sprejel ni jednega pisma.“

„Kako to, saj smo vendar na vse zapisali ime: Janez Fernandez.“

„Vse prav, ali mene so vendar vsi klicali: „Janez Pomisli!“

„No, ta je lepa!“

„Kam pa ste mi pisma pošiljali?“

„Kam le; tjekaj, kjer si bil.“

„Jaz sem bil vedno doma!“

„O, kako si ljubeznjiv; kaj pa lačen, ali kaj?“

„Tako, nekoliko!“

„Koj pojdemo večerjat, da le oče pridejo.“

Janezova žena jela je na mizo napravljati, kar nekdo potrka. Žena vzame luč in gre odpirat.

„Oče so“, pravi.

Janez je bil kakor divji, ko je zopet onega duhovnika od poprej zagledal. Uže je držal za nož, kar ga vrže v kot in z glasnim krikom duhovnu nasproti hiti.

Njegov tast je bil in nekdanji mežnar. Ker je bil vdovec, dal se je med tem, ko je Janez kralja služil, posvetiti in je kmalu na to župnik postal.

Sedli so k večerji. Janez je prinesel tri pogače in je pripovedoval zgodovino treh dobrih svetov, za katere je celih 3000 gold. plačal.

Tastu se cena ni ravno previsoka zdela, ali žena bi bila pa skoraj zdivjala. „Oh, toliko denarja imeti in brez krajcarja domu priti, to je od sile. Nobena ženska bi ne bila kaj tako neumnega speljala, če tudi nam višji razum odrekate!“

„E, kaj se boš sedaj vjedala, pravi Janez, poskusimo rajši te-le pogače, ki mi jih je kapitan tako na vso moč hvalil.“

Ko je svojo narezal, vsulo se je čistega zlata za 1000 gold. iz nje.

Žena in tast spravila sta se to videti tudi čez svoji in obema vsipalo se je zlato spod noža. V vsaki pogači je bilo 1000 gold. zapečenih.

Nepotrebna bila bi opazka, da to ni bila dobra večerja!

Bedének.

## Mnogovrstne novice.

Iz zadnje 17. št. „Jurija s pušo“ posnamemo sledeče uganjke:

*Miha:* Po zimi se topi, po leti zledeni. Kaj je to?   
 .spet zmruze, ker se obljube ne spolnijo.

*Jaka:* To je slovenska ravnopravnost. Po zimi se topi, ker se nam v državnem zboru obeta, po leti pa

*Miha:* Junak na straži stoji, z žakljem zmaju preti, pa zmaj se žaklja ne boji. Kaj je to?

*Jaka:* To je poslanec Šuklje. On obeta, da bo Slovence rešil, pa ima za orožje le vladni program, kateri nemškutariji nič žalega stori noče.

*Miha:* V suši se redi, na dobri zemlji pa medli, obilno kaže cvetú pa malo rodi sadú. Kaj je to?

*Jaka:* Slovenski rodoljubje.

*Miha:* Koklja jajca vali, pa jastreb na njih sedi. Kaj je to?

*Jaka:* Kranjska hranilnica.

*Miha:* Ne lazi po suhem in ne po vodi, in vendar najdeš ga povsodi; veliko sveta ima pod seboj, njegove jeze se le boj! Čez hrib in plan ko duh leti, pa vendar človek je, ko ti. Kdo je to?

*Jaka:* „Juri s pušo“ v balonu.

## Naši dopisi.

**Iz Gorice 27. sept. (Izv. dop.)** Drugi teden začne se pa pri nas šolsko leto. Srednje in druge šole ostanejo, kakor so bile, pri stari osnovi. Šestletna doba sedanje dunajske vlade nam na Goriškem ni ničesar zboljšala. VčerANJI prestolni govor, s katerim je cesar slovesno odprl novi državni zbor, z nova zagotavlja, da bo isti sedANJI vladi skrb, za enak razvoj vseh avstrijskih narodov. Ali pride tedaj vrsta v tej dobi tudi na one Slovence, ki se boré na mejah za svoj obstoj uže z nekako obupnostjo? — Za naš deželni zbor bosti to jesen dve dopolnilni volitvi: 15. oktobra bo volitev enega poslanca iz trgovsko-obrtnijske zbornice, 17. oktobra pa enega poslanca v I. volilnem okraji velikega posestva. Poslednje mesto, katero je zastopal gosp. F. Povše, je, kakor je bilo brati v „Soči“, uže odločeno narodnemu kandidatu, in bi morale pač velike spletke biti, da bi ne prodrli ž njim. Morda, kakor sodijo po dovršeni pravdi dež. poslanca Jonke-ta z g. vrednikom „Slov. Naroda“, bo še ena dopolnilna volitev. Če se kaj takega dogodi, potem je upati, da bo tudi goriški volilni odbor drugače postopal, da se mu ne bo bati rušenja „volilne discipline“. O poslednji so dobili goriški rodoljubi tak pojem, ki utegne narodu jako škodovati. Ravno omenjena pravda očitno dokazuje, kako samooblastno so pri nas vsiljevali poslance tu pa tam. Demoralizacija se je potem še po časnikih šopirila, in laž in obrekovanje so razširjali celó v oddaljene novine. Večina rodoljubov, ki vender ne more vsega zagledati za kulisami, je šla na tako postopanje, na limanice, in vodstvo je zopet mirno uživalo slavo volilnih zmäg. Rodoljubi pa, ki so za resnico vedeli in jo tu pa tam vsaj nekoliko razkrili, so se pa obrekovali. Gospoda! Vaša laž je imela izredno dolge noge, pa jo je resnica konečno vendar dohitela, in tako se nadejamo, da bo narod odslej laže dihal, ker mu ne bodo mogli z lepa